

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۱۵۱

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

پنج یکشنبه ۶ مهر ماه ۱۳۰۹ - ۵ جمادی الاولی ۱۳۴۹

قیمت اشتراك سالیانه ۱۲۱ تومان
داخله : ۱۰ تومان
نك شماره : بکفران

مطبعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز يك شنبه ششم مهر ماه ۱۳۰۹ * (۵ جمادی الاولی ۱۳۴۹)

فهرست مذاکرات

(۱) تصویب صورت مجلس	(۵) شور اول لایحه محصلین عملی راه آهن
(۲) تصویب سه فقره مرخصی	(۶) اعتبار اضافی برای سکونت دادن و اعاشه الوار
(۳) معرفی معاون وزارت مالیه	(۷) معافیت شرکی ادوات دهن ملخ
(۴) شور اول لایحه اعزام محصلین راه آهن	(۸) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و يك ربع قبل از ظهر بر ریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس روز پنجشنبه سوم مهر ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

ضیاء .. بنده را دیر آمده بی اجازه نوشته اند در صورتیکه بنده قبلا از مقام محترم ریاست استیجازه کرده بودم استدعا میکنم اصلاح بفرمایند.

رئیس .. مراجعه میکنیم اصلاح میشود آقای فهیمی

فهمی - بطوریکه در صورت مجلس قرائت شد کذباً بلسویه که از پیشنهاد بنده راجع به شهریه ورژند مودت بود از قلم افتاده بنده پیشنهاد کرده بودم که (بلسویه) مابین آن سه نفر تقسیم شود لهذا خواهش میکنم اصلاح شود.

* عین مذاکرات مشروح یکصد و پنجاه و یکمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)
دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

*** اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین با اجازه آقایان: جدری - ملک آرائی - دکتر طاهری - افسر - بوشهری - جمشیدی - مفتی - شهداد - عدل - آصف - فرش - مصباح فطمی - فتوحی - لرستانی - رحیم زاده - صادقی - اسکندری - اورنگ - مقدم - بروجرودی - امیر حسینخان - حاج فلاحین ملک - حسنعلی میرزا دولتشاهی - پور حسن - دهستانی - دکتر امیر اعلم - بالیزی - حاج میرزا حبیب الله امین - هراقی - کاشانی - تیمور ناش - حبیبی

غائبین بی اجازه آقایان: امیر ابراهیمی - میرزا حسنخان وثوق - مسعود - محمد ولیمیرزا - بیات ماکو - اعظم - حاج رحیم آقا - میرزا ابوالفضل - آقا رضا مهدوی - حاج حسین آقا مهدوی - شیخعلی مدرس - حاج حسن آقا ملک - افخمی - عباس میرزا - دیوان بیگی - ناصری - اسعد

دیر آمدگان با اجازه آقایان: طهرانی - یاسائی - شریعت زاده - اسدی - احتشام زاده - حکمت

دیر آمدگان بی اجازه آقایان: ضیاء - بیات

رئیس - اصلاح میشود در صورت مجلس دیگر نظری نیست؟

جمعی از نمایندگان - خیر

رئیس - صورت مجلس تصویب شد.

[۲ - تصویب سه فقره مرخصی]

رئیس - سه فقره خبر از کمیسیون عرایض رسیده است قرائت میشود:

مرخصی آقای قوام

نماینده محترم آقای قوام تقاضای یکماه و بیست و چهار روز مرخصی بقرار شرح ذیل نموده اند یکماه فروردین ۱۳۰۹ بیست و چهار روز از ۲۵ خرداد لغایت ۱۸ تیرماه ۱۳۰۹ و حقوق کلیه این مدت را تخصیص بمریضخانه حضرت عبدالعظیم با نظارت مؤسسه شیروخورشید سرخ داده اند.

جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست.

رئیس - رأی میگیریم بمرخصی آقای قوام موافقین قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر قرائت میشود.

مرخصی آقا زاده سبزواری

نماینده محترم آقای آقا زاده سبزواری تقاضای بیست و چهار روز مرخصی از تاریخ ششم تیرماه ۱۳۰۹ نموده اند و کلیه حقوق اینمدت را تخصیص بمریضخانه حضرت عبدالعظیم داده اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد.

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر.

مرخصی آقای دکتر سنگ

نماینده محترم آقای دکتر سنگ تقاضای بیست و پنجروز مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند و بیست و پنج تومان از حقوق اینمدت را تخصیص بمریضخانه حضرت عبدالعظیم

داده اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد.

رئیس - مخالفی نیست؟

جمعی از نمایندگان - خیر

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. آقای وزیر مالیه فرمایشی دارید؟

[۳ - معرفی معاون وزارت مالیه]

وزیر مالیه (آقای تقی زاده) - اولاً میخواستم آقای

سیاح را که معاون هم بوده اند بسمت معاونت وزارت مالیه بمجلس مقدس معرفی نمایم تا با تقاضا کنم چند لایحه که در مجلس است یکی دو نشان فوری است آنها را التماس فرمایند مقدم بدارند که کارش تمام شود چون راجع باعزام محصلین است

رئیس - اشکالی در قبول این دستور نیست؟ (نمایندگان

- خیر) خبر کمیسیون معارف شور اول راجع بمحصلین علمی و عملی راه آهن مطرح است.

[۴ - شور اول لایحه اعزام محصلین راه آهن]

خبر کمیسیون معارف

کمیسیون معارف لایحه نمره ۴۳۹۲ دولت را راجع به کسری محصلین راه آهن و معادن با حضور نماینده دولت تحت شور و مطالعه قرار داده و ماده واحده را بطریق ذیل تنظیم و برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی می نماید.

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت طرق و شوارع اجازه میدهد کسری محصلین قنون علمی و عملی راه آهن و معادن را از بین محصلین ایرانی که قسمتی از تحصیلات خود را در خارجه نموده و قسمت دیگر باقی است و با از فارغ التحصیل های مدارس فنی داخله انتخاب نماید

رئیس - ماده واحده مطرح است. آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده همیشه آرزویم این است که

روز بروز مملکت ایران رو بترقی برود تمام وسائل نقلیه اش وسائل ارتباطیه اش استخراج معادن کارخانجاتش صنایعش فلاحتش رو بترقی برود و کان نمیکند هیچ احدی در ایران برخلاف این عقیده باشد و امیدواریم که این عقیده بزودی و کاملاً عملی شود چیزی که هست در این خط آهن بنده مکرر عرض کردم باز هم عرض میکنم از همان اول شروع مذاکره اش بنده با این وضعیات و ترتیباتش مخالف بودم حالا هم مخالفم بجهت اینکه می بینم این خط آهن که کشیده شده یا می شود یا یک قدری شده معلوم می شود در این مملکت هیچ بدرد نمیخورد یک قسمت آن که در جنوب باشد تقریباً هفده کرور خرج آن شده است شانزده کرور فرانسوی ها پیشنهاد مرمت و اصلاح آنرا کرده اند آن قسمت شمالیش هم شاید همین طریق باشد بنده باز هم میگویم از ضرر هر چه برگردد منفعت است حالا سی و دو سه کرور خرج شده بکندری دست نگهداریم این پولیکه میخواهیم خرج راه آهن بی نتیجه بکنیم رأی بدهد مجلس که از طرف دولت بمصارف لازمتری برسد. این خط آهن فرضاً از جنوب بشمال از شمال بجنوب تمام ساخته شد بعد از ساخته شدن تازه هیچ بارما نداریم که بار آن کنیم از آنطرف خرج اداری آن در سال چندین میلیون می شود این خرج اداری را از کجا بیاوریم خرج تعمیرات آن را همه ساله از کجا بیاوریم بنده باین نظریات با کلیه این خط آهنی که این کشیده شده مخالفم و عرایض خودم را امروز در اینجا عرض میکنم هر چند بسیاری از آقایانیکه از بنده بصیر ترند دلننگ بشوند از این عرض بنده ولی بعد از دو سال بیست سال توجه خواهند فرمود که بنده بی همتا این عرایض را عرض نکردم پول این مملکت را که از مردم گرفته که هر یک سیر قدی تقریباً این روزها قریب سه شاهی مالیات بر میدارد و باید مملکت رو بترقی برود آنوقت خرج این خط آهن می شود این راه آهن تمام این پول هارا میخورد دست آخر هم هیچ بدرد نمیخورد حالا باید یک فکری کنیم که بهتر از این خط آهن باشد بنده عقیده ام این است اولاً باید ما

یک چیزهایی در مملکت تهیه کنیم که با خط آهن حمل کنیم بعد خط آهن بکشیم این در قسمت دوم مخصوصاً با این اتوموبیل ها خط آهن در ایران و بلکه در تمام دنیا خط آهن صرفه ندارد. در هر مملکتی هم که هست یا ضرر آن مملکت تمام می شود و خرج و دخلش تکافؤ نمیکند که مجبورند نگاهداری کنند یا اینکه عنقریب جمع خواهند کرد. باین ملاحظه بنده با این ترتیبات مخالفم و امیدوارم دولت هم یک توجه عمیقانه بکند و غبطه نخورد از برای این پولی که خرج شده خوب بکوقت هر کسی در دنیا یک کاری میکند بی نتیجه می ماند حالا همین سی و سه کرور که خرج شده برای ما کافی است زیاده بر این راضی نشویم که پول بمصرف این راه آهنی که بنظر بنده بی مصرف است برسد.

کفیل وزارت طرق و شوارع - تصور میکنم که آف

یک مناسبت خیلی بعیدی از این مطلب استفاده فرمودند که در باب راه آهن فرمایشاتی فرمایند و الا این اندازه ها ارتباطی نداشت بمسئله شانزده کرور سی و دو کرور راه آهن جنوب و شمال ارتباط خیلی جزئی داشت قانونی است که از این مجلس گذشته است که دولت سه سال هر سال بیست نفر بفرستد بخارجه که یک فن خصوصی را یاد بگیرند که آن فنون یا فنی که مربوط براه آهن و ذوب آهن و معادن و غیره است و ذوب آهن که خیلی بآن علاقه مند هستید آن هم هست و آنها را سال بسال فرستادند همین امسال هم فرستادند بیست و دو نفر که دو نفرش از پارسال و دو نفرش از امسال مانده است هیچده نفر تهیه شده و چهار نفر از مسابقه بدست نیامده حالا یا باید فرمایند لازم نیست این چهار نفر را بفرستید یا اینکه مباحثه شود در اینکه همراهِ از خارجه انتخاب کنید یا همه را از مدارس داخله و الا اینکه فی حد ذاته راه آهن در آنجا شروع کردن صلاح باشد یا راه انداختن آن صلاح باشد یا تکمیلش صلاح باشد این یک مسئله است که در موقع دیگری باید بحث شود ولی در هر فرضی از این فرض ها که فرمودید حتی همان عقیده را هم که اظهار فرمودید در آن عقیده ثابت بشود تازه هیچ زبانی برای این

مملکت ندارد و سرتایا برای مملکت نفع است در صورتیکه جمعی از جوانان مملکت بروند و این علوم را که برای چهار پنجسال دیگر فارغ التحصیل میشوند و بدرود ما خواهند خورد فرا بگیرند اول فایده اش این است که شما هیچ راه آهن جدیدی هم که در مملکت احداث میکنند آآن راه آهن دارید که یا مهندس روسی اداره میکند و یا مجبور هستید از قفقاز به بیاورید یا مجبور هستید باشخاصی رجوع کنید که ورزش عملی دارند و بی درجه عالی علمی ندارند بهر حال ما محتاج الیهمان است در فنون مختلفه که صد نفر بلکه صد بیست نفر صدر پنجاه نفر بفرستیم برای یاد گرفتن این فنون برای آینده مان و آنها هم میروند بعد از چهار پنجسال فارغ التحصیل میشوند می آیند انشاء الله و برای آنها هم کار پیدا میشود در مملکت و وقتی هم که عقیده جنابعالی این جا آمد که لازم نیست باز همان روزی که برای ما لازم میشود و همان روزی هم که فرمودید آآن لازم است همان روز که میشود ایجاد دانی راه آهن کرد این است که بنده تصور میکنم باین مباحثات نمی آرزد چهار نفر قانوناً باید ما بفرستیم مسلماً اگر هم فرمایشی هست که خیر نباید از داخله یا از خارجه انتخاب کرد باهمرا از خارجه باید انتخاب کرد در این باب اگر فرمایشی باشد بنده حاضرم جوابش را عرض کنم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود.

پیشنهاد آقای آقاسید یعقوب

پیشنهاد میکنم تبصره بماده واحده اضافه شود:

تبصره - کسری محصلین از بین شاگردان ایرانی انتخاب

فرا حق تقدم دارند.

آقاسید یعقوب - اجازه میفرمائید

رئیس - شور اول است. آقایانیکه با ورود در شور

دوم موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

۵ - شور اول لایحه اعزام محصلین فنون عملی راه آهن

رئیس - خبر کمیسیون معارف راجع باعزام سی نفر محصل برای تحصیل فنون عملی راه آهن قرائت میشود

خبر کمیسیون

کمیسیون معارف لایحه نمره ۳۶۱۴ دولت را راجع به محصلین راه آهن با حضور نماینده دولت تحت شور و مطالعه قرار داد و با در نظر گرفتن نظریه کمیسیون بودجه در قسمت مخارج آن ماده واحده را بطریق ذیل تنظیم و برای تصویب تقدیم مجلس مقدس شورای ملی می نماید

ماده واحده - بوزارت طرق و شوارع اجازه داده میشود که سی نفر شاگرد برای تحصیلات فنون عملی راه آهن برای مدت در سال بخارجه اعزام دارد و مخارج ایاب و ذهاب و تحصیل و سرپرستی آنها را از محل عواید انحصار قند و شکر تادیه نماید.

تبصره ۱ - اعتبار مخارج سالیانه هر يك از محصلین نباید حد اکثر آن از یکپنجاه و هشتصد تومان تجاوز نماید.

تبصره ۲ - وزارت طرق و شوارع میتواند عده را از بین محصلین بی بضاعت ایرانی که قسمتی از تحصیلات خود را در مدارس خارجه نموده اند انتخاب نماید.

رئیس - خبر کمیسیون بودجه در همین موضوع

خبر کمیسیون

کمیسیون بودجه با حضور آقای وزیر مالیه لایحه نمره ۳۴۱۴ دولت راجع باعزام سی نفر شاگرد برای تحصیلات فنون عملی راه آهن بخارجه را مطرح نموده و بالاخره با ماده واحده پیشنهادی نسبت به مخارج محصلین مزبور موافقت و اینک نظریه خود را بعرض مجلس شورای ملی میسرساند -

رئیس - ماده واحده خبر کمیسیون معارف مطرح است شور اول است آقای طلوع

طلوع - بنده راجع بوضعیت راه آهن چیزی عرض نمیکنم و راجع باینموضوع در جلسات

قبل مفصل عرایضی کرده ام البته نظر باینکه بدولت ما اطمینان داریم مخصوصاً آقای تقی زاده که فوق العاده مورد اعتماد و اطمینان است اگر يك حیف و میل هائی هم شده باشد ایشان اصلاح خواهند فرمود البته همه ماها آرزو مندیم که آقای تقی زاده مطابق آهال عمومی اگر راه آهن يك تعیبه هائی داشته باشد بالاخره رفع کنند و موفق باصلاحات بشوند که دارای راه آهن شویم حالا راه آهن برای دنیا ضرر میکند منفعت میکند عیناً این کاریست ما کرده ایم و باید تمام شود ولی از موقع استفاده میکنم و يك مطلبی را این جا میخواستم بعرض برسانم و مخصوصاً آقای تقی زاده و آقای فروغی هم در اینموضوع توجه فرمایند. موضوع اعزام محصل باروفا است البته دولت از برای اینکه حقیقتاً يك فکری برای اصلاحات آینه مملکت بکند معتقد شده اند و احتیاج پیدا کرده اند باین که یکعده را باروفا بفرستند اولیاء محصلین و اهالی ایران هم کم و بیش در فکر این افتاده اند که با مخارج خودشان اطفال خود را برای تحصیل باروفا بفرستند مخصوصاً در گیلان بن حس بقدری تقویت پیدا کرده و طوری تشویق شده است بنده اطلاع دارم از پارسل تا حالا تقریباً در حدود چهل چهل و پنج نفر از گیلان با مخارج خود شان فرستاده اند به اروپا ولی موضوع اسعار مثلاً به ما شده است و دو موضوع است که خواستم عرض کنم یکی اینکه اولاً دولت برای تشویق مردم و برای اینکه در آینه اهالی این مملکت یعنی اهالی سایر ایلات و ولایات هم شایق بشوند و اطفال خود را برای تحصیلات باروفا بفرستند در تحت پرورش خود دولت باشد (جمعی از نمایندگان - صحیح است) یعنی آن اشخاصی هم که در اروپا هستند آنها را هم مثل محصلین اعزامی خود دولت سرپرستی کند. اینها میروند به اروپا اگر سرپرست نداشته باشد يك مخارج هنگفتی هم که نمیتواند بکنند که برای هرچه يك سرپرست بفرستند این را دولت در نظر بگیرد و هم بطوریکه محصلین اعزامی را سرپرستی میکند این اطفالی هم که بخرج اولیاء شان میروند آنها را هم سرپرستی بکند (بعضی از نمایندگان - صحیح است) و بگذارد حالا که

حقیقتاً زحمت میکشند مملکت هم از وجود آنها استفاده بکند. یکموضوع هم موضوع اسعار خارجی است تقریباً از دو ماه باین طرف هرروز بنده از پاریس بلژیک بران کاغذ دارم که محصلین تقاضا کرده اند که ده بیست پوند اجزه داده شود برای آنها فرستاده شود و چهار ماه است خرج آنها نرسیده و بنده هم هرچه کاغذ می نویسم بکمیسیون تعیین اسعار خارجی بما جواب میدهند که به وقت مراجعه کنید و بهر بانکی مراجعه میکنند نمیدهند با اجازه خود کمیسیون بیانک ملی رشت داده ایم نداده است بیانک ملی اینجا داده ایم نداده است و این وضعیت برای محصلین در اروپا خیلی بد است و اساساً حالک ن خیلی مشوش است مخصوصاً در اروپا نمیشود امروز بیرون بود که خود آقایان مستحضرنه این را خواست از دولت استدعا کنیم امر فرمایند نمایندگن و سفرای دولت ایران در خارجه (که در همه جا دارند) صورت محصلین که حقیقتاً بخرج اولیاء خودشان میروند آنها را بفرستند يك حواله يك ساعه به آنها بدهند ماهی ده پوند، بیست پوند، سی پوند، هر چقدر باید بفرستند که اینها اقلاً خاشان پریشان نباشد این بود استدعای بنده.

رئیس - آقای دولت موافقت

مالیه مدنی - مخالف

رئیس - آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب - مخالف

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده هم مخالف

رئیس - آقای دولت بفرمائید

خبر هیئت دارند حرف بزنند

کارروایی (خبر کمیسیون معارف) - عرض کنم بنده محترم راجع باین لایحه مخالفتی نکردند که بنده موظف بشم دفاع کنم (طلوع - بنده مخالف لایحه نبودم) ایشان مخالف با لایحه نیستند گفتگوی ایشان راجع اسعار است و تأخیری که در دادن برات بجهت محصلین میشود که گمان میکنم خارج از این موضوع است بنا بر این بنده چه جوابی عرض کنم

طلوع - دولت باید جواب بدهد

رئیس - آقای ملک

ملک مدنی - عرض کنم بنده با اصل این لایحه موافقم بک تذکر بود اینجا میخواهم بعرض مجلس برسانم و آقای وزیر مالیه هم توجه فرمایند. عرض کنم محصلینی که بخارجه اعزام میشوند بعقیده بنده تقریباً ساکن طهران هستند اهالی ولایات و نقاطی که در مراکز ایالات مدرسه متوسطه هست بواسطه اینکه دسترسی ندارند و وسایل برایشان فراهم نیست هیچ نتوانسته اند تا بحال از این قانون استفاده کنند در صورتیکه بعقیده بنده مردم ولایات هم حق دارند و بیستی از اعزام محصلین آنها هم استفاده کنند (غیر فرهند - صحیح است) علتش هم اینست که وضعیت مسابقه و اعلان و اخطار را طوری فراهم میکنند که فرض کنید آن کسیکه در شیراز بدرخواستن با تبریز هست وسایلی برای او فراهم میشود که بتواند آن موقع مسابقه خودش را بظهران برساند و موجب فراهم کردن کار را برای خودش تهیه میکند در صورتیکه همان موقعیکه این قانون از مجلس میگذشت برای اعزام محصل بیرون یکی از اشخاصی که موافق بودند به این نظر خود آقای تقی زاده بودند بنده میخواهم بایشان عرض کنم شما که همیشه ایده و آملتان این بود که همیشه مردم طهران و ولایات بتساوی استفاده از اعزام محصل میکنند چه دلیلی دارد که مردم ولایات و ایالات باید محروم باشند و حالا همه مزایا مختص بمرکز شده در ولایات مدارس متوسطه نیست هر وقت هم یکی از وکلای ولایات بخواهد عرضی کند که مدرسه متوسطه برای مردم لازم است و معارف را نباید انحصار کرد و محدود کرد بآخره بک جوایهای غیر منطقی داده میشود که مرکز است و بک مزایائی دارد ما همه اینها را قبول داریم اما بک تناسبی باید بین ولایات و مرکز باشد هیچ تناسبی در کار نیست ولی حالا در آنها وارد نمیشویم عجباً چون این لایحه راجع بیک قسمت از اعزام محصلین است که باید عملاً قانون راه آهن را یاد بگیرند در ولایات

خیلی اشخاص حاضر هستند (ویک تحصیلاتی هم کرده اند) برای اینکه بیایند از این اعزام محصلین استفاده کنند و بی بهره نباشند بنده میخواهم عرض کنم بک طوری طریق امتحان و مسابقه را تسهیل بکنند که محصلین ولایاتی بتوانند استفاده کنند ثانیاً بچه ترتیبی اعزام محصلین را در نظر دارند اگر بهمین طریقیکه در مرکز میخواهند تعیین کنند باشد این مختص میشود بیک عده بک نکته دیگر هم که عقیده شخص خود بنده هست اینجا عرض میکنم ما باید سعی کنیم که حق المقدر اولیای محصلینی که بضاعت دارند و متمول هستند خودشان اطفال خودشان را بفرستند نیایند از بودجه این ممالک استفاده کنند تا بحال آنچه فرستاده شده صدی هشتاد بعقیده بنده برخلاف این منظور بوده تمام محصلینی که رفته اند اطفال اشخاص متمول هستند و همه شان دارنده و چیز دارند بنده برادر هم فرستاده ام در اروپا در تحت سرپرستی همسر آقای جمال زاده فرستاده ام که جزء این محصلین بوده اند. معلومات و اطلاعات ایشانهم از اغلب این شاگردها بیشتر بود اگر میخواست بیاید جزء این کنکور شاید شاگرد اول هم میشد ولی با خرج خودم او را فرستاده زیرا عقیده ندارم و عقیده ام اینست وقتیکه متمکن هستم باید برادر یا پسر را بخرج خودم بفرستم این اصل ابتدا رعایت شده امیدوارم در آتی این اصل را مراعات کنند

کفیل وزارت طرق و شوارع - در این لایحه بنده ندیدم بکفیدی باشد که از طهران فرستاده شود و گفته نشده است که از ولایات فرستاده نمیشود و هیچ قید دیگری ندارد و حتی قید مسابقه هم ندارد برای اینکه این بیشتر باید انتخاب شود از اشخاصیکه بک سررشته عملی دارند یا مایل باینکار هستند که فن این کار را یاد بگیرند و در واقع این یک نوع عملگی با علمی است در واقع سر عملگی و رئیس استاسیون میشود چنانکه عرض کردم ولی باید این را در نظر داشت و متوجه هستید که از ولایات هم هر کس رجوع کند ما حاضریم بفرستیم و هیچ مضایقه نداریم ولی زبان خارجه باید بداند چون

فرانکستان میرود شاید مقدمات عامی دیگری زیاد لازم نداشته باشد ولی البته زبان خارجه را تا اندازه باید بداند که نرود آنجا یکسال و در سال هم برای زبان وقت صرف کند و بعد شروع کند بقانون عملی در صورتیکه همدانش یکسال و یکسال ونیم نهایت دوسال اینها باشند. راجع بمطلب دیگری که آقای طلوع فرمودند آنهم البته ارتباط مستقیمی با اینکار نداشت ولی خواستم بک نکته جوابی عرض کنم که این مسئله را که ایشان اظهار کردند مسئله صحیح و حقی است حق دارند دولت در این باب لازم است فکر بکند و امیدواریم که مورد مطالعه واقع بشود تا بحال باین سختی نبوده است اولیای اطفال میتوانند بفرستند حالا که یکمذری برای بعضیها اشکال پیدا شده البته مورد مطالعه واقع می شود و امیدوارم راه حلی پیدا شود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - در اینجا هم نظریه آقای تقی زاده بیان کردند آن ایراد آقای ملک مدنی وارد نبود مگر بک تذکری بود برای این مسئله که بعد از این هم کمیسیون در نظر بگیرد بعلمت اینکه تبصره دو نوشته است وزارت طرق و شوارع میتواند عده را از بین محصلین بی بضاعت ... اینرا مطابق عقیده خودم عرض میکنم حق تقدم باید با اشخاص بی بضاعت باشد اینها حق تقدم دارند در صورتیکه نشد یعنی در صورتیکه امتیاز فضلی مساوی شد بعد از اینکه اینها مساوی شدند آنوقت بی بضاعت حق تقدم دارند اینجا بر سبیل اجمال است چیزیکه خواستم سؤال کنم این بود که سابقاً بک قانونی ما بطور کلی گذرانیدیم که هر سال از این محل قند و شکر (که بک محل هنگفتی شده است در نظر دولت) یکمده را روانه خارجه بکند حالا این قانون قانون جدیدی است یا تعقیب همان قانون است؟ اگر آن قانون است که ما بک قانون جدیدی گذرانیدیم دولت مطابق آن قانون رفتار میکند اگر آن است دیگر محتاج باین نیست اگر این قانون قانون جدیدی است قانون جدید میخواهند بیاورند و مینویسند سی نفر شاگرد روانه کنند بخارجه مخارج آنها هم از هزار و هشتصد تومان کمتر باشد

در صورتیکه وقتی آمدند پیشنهاد کردند هزار و هشتصد تومان محدود کردند گفتند در بعضی جاها ناچاریم هزار و هشتصد تومان بدهیم مثلاً در انگلستان مخارج گران است ناچار هستیم اما نسبت بفرانسه و آلمان لازم نداریم برای اینکه مخارج کم است در اینجا مینویسد باید هزار و هشتصد تومان باشد اینرا بنده عرض میکنم محدود بشود بشاگردیکه در انگلستان مشغول تحصیل می شود در سابق هم صحبت کردند چون مخارج آنجا بیشتر بود مدهی صد و پنجاه تومان باشد ولی نسبت بخرهائی دیگر نبود حالا میفرمایند که این اعتبار است و ممکن است در موقع خرج کمتر بکنند ولی خواسته اینرا تذکر بدهم که آقای وزیر مالیه اینرا کاملاً در نظر بگیرند نه اینکه همینکه از مجلس گذشت این خرج را بکنند اگر چنانچه ناچار شدند در آن مجلیکه بود مخارج زیاد بود هزار و هشتصد تومان بدهند نه اینکه برای کلیه شاگردها صد و پنجاه تومان بدهند و یکی دیگر اینکه هنوز نه آقای تقی زاده نه آقای مخبر بیان نکردند که بچه دلیل ما الآن محتاج بسی تر هستیم برای اینکه راه آهن خودمان راه آهن جنوب که در روزنامه نوشته بود هنوز تحت البحری است تحت الارضی نشده روی زمین نیامده است ما اینهمه شاگرد که داریم مهندس داریم کارکن داریم یعنی نه وزیر گفت نه مخبر که بچه جهت ما محتاجیم از این محل قند و شکر که محل خیلی چیز است برداریم سی نفر روانه کنیم و مخارج بدهیم دلیل اعزامی را هنوز نه آقای مخبر بیان کردند و نه آقای تقی زاده نیست که بنده مخالفم.

کفیل وزارت طرق و شوارع - آن مطلب اول را

که خود آقا جوابش را دادند هزار و هشتصد تومان نوشته شده است حد اعلائی است میشد هم نوشت در هزار تومان سه هزار تومان ولی خرج نشود لازم باین نیست که خرج بشود و البته خرج نمیشود مگر در موقع ضرورت از هزار تا هزار و هشتصد تومان بلکه کمتر و البته اشخاصیکه مسؤل این کارند باید مالیه دولت را ملاحظه کنند حتی الامکان صرفه جوئی کنند

و البته پیش از آنجه که مورد لزوم است خرج نمیکند. و این برای این نوشته شده است که محظور دیگری بدین آمد نکند که بگوئیم سی نفر از این محل رفته اند بخارج و آنجا مخارج کسر آمده است و حالا برای آن دو نفر یک قانون جدیدی بیاوریم و اجازه بگیریم که بگذردی بیشتر خرج شود و اینکه فرمودند برای چه لازم است بده اول شرحش را عرض کردم بطور کلی راجع بقانون علمی و عملی راه آهن است الان قریب صد بیست کیلومتر راه آهن در آذربایجان داریم صد و بیست و هشت کیلومتر در مازندران داریم که ناسه چهار ماه دیگر (ان هم مهیا است) برای مسافرویی گرفتن هیچ عیب و نقصی نخواهد داشت و همچنین راه آهنی که در جنوب داریم و بنادازه دویست و پنجاه کیلومتر است باید تکمیل کنند برای اینکه از برای این راه آهن البته شخصی را مالازمه داریم که سررشته عملی اینها را در دست داشته باشند و او اینکه راه آهن کوچکی هم باشد شده مدتها این طور اشخاص لازم دارند این امر مهندسی نیست که با پنج نفر ده نفر بشود کار کرد برای هر استادیون یک نفر رئیس استادیون لازم دارد که ترابز را راهی اندازه بداند در چه موقع باید راه بیندازد و در چه موقع بیستاند و بعداً لوکوموتیو آدم لازم است شوهر آتومبیل میتواند لوکوموتیو را براند اینهمه که فرمودند چرا امروز ما الزام پیدا کرده ایم عرض کرده این برای امروز نیست بزرگسال دو سال دیگر وقت لازم است که حاضر شوند و بیایند و مشغول کار شوند و البته شد بیشتر باید شائق و مایل باشید که ما این کار را میکنیم اگر ما امروز محتاجیم که برای مقامات عامی مهندسی درجه اول از خارج استخدام کنیم فردا محتاج نباشیم صدها اشخاص برای کارهای عملی استخدام کنیم در آخرش فرمودند که چه علت دارد که از محل قند و شکر مامصرف کنیم بده خیال میکنم یکی از بهترین کارهایی که پول قند و شکر مصرف میشود همین خرج محصلین است که بخارج

میروند که برای آتیه بروید که برای آتیه مملکت مفید است و بنا بر این مایول قند و شکر را دور نمیریزیم و این یک عمل خیلی مهم و مفیدی است و برای راه آهن خیلی اهمیت دارد و بلکه میشود گفت از این حیث اهمیتش بیشتر از راه آهن است برای اینکه اینها اشخاصی هستند که راه آهن را اداره میکنند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

فیروز آبادی - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

فیروز آبادی - بنده عقیده ام اینست که در این

موضوع بیشتر از این صحبت شود حالا آقایان میفرمایند دو شوری است معذک باسقی بیشتر صحبت کنند در هر دو شورش لازم است که بیشتر مذاکره شود بنده عرض کرده اولاً با این شرط خط آهن مخالفم و چون مفید نمیدانم مجبورم در جزئیات مخالفت کنم حالا صدق عرایض بنده معلوم میشود عرض میکنم ما حالا که میخواهیم شاگرد بفرستیم بارو لاقل اقتصاد صرفه جوئی را بدشان بدهیم نه اینکه از اول آنها را بده یک زندگی او کس عالی عادت بدهیم البته باید در نظر بگیریم که بقدر ضرورت با آنها داده شود نه اینکه مجبور باشند هر هزار هشتصد تومان را برفتاری بدهند اگر بگویند ما مجبور نیستیم اینکار را بکنیم بنده عرض میکنم که کدام اعتباری گرفته شده است تا بحال که همان اندازه خرج نشده است مگر خیلی شاز و نادر و کم و فردا اشخاصی که ذممدار هستند هزار وسیله و بهانه و واسطه و دلیل میاورند و صد و پنجاه تومان بجهت این بجه در فرانس یا در پاریس یا در آلمان یا لندن کم است خوب وقتی که اقامه دلیل کردند آنوقت شما هم مجبور خواهید بود بدهید. اگر چه امروز مثل آقای تقی زاده در راس مالیه مملکت برقرار شده است که کمال ملاحظه و صرفه جوئی و اقتصاد را در این امر میکند و ملاحظه از احدی نمیکند بنده از این کار خیلی تشکر میکنم ولی شاید

فردا ایشان خواستند کناره جوئی کنند و بدست دیگری افتاد آنوقت دیگری ملاحظات ایشان را نداشته باشد ما باید مال اندیشی در این امر بسکنیم و اجازه ندهیم هر يك از بچه های ما در اروپا هر ماهی صد و پنجاه تومان شصت تومان از پول این بیوه زنها بردارند خرج زندگانی لوکس خودشان بکنند عرض کردم در آلمان برادر زاده حاج مهدی آقا از پول خودش با ماهی پنجاه شصت تومان دارد تحصیل میکند بنده که دروغ عرض نمیکنم تحقیق بفرمائید به بینید بنده نمیدانم در پاریس که زندگانی سهلتر است آقایان میخواهند با ماهی صد و پنجاه تومان زندگانی کنند دیگر اینکه اساساً بنده عقیده ام این است که ما اقتدرها محتاج نیستیم که برای این کارها هم شاگرد بارو بفرستیم که بروند دو سال هم در آنجا بمانند ماراه آهن بین جلفا و تبریز داریم ممکن است یکمده را بجهت عمل بفرستیم در آنجا يك علم عادی است ما ممکن است که از يك خط آهن مختصری هم مثل خط آهن حضرت عبد العظیم استفاده کنیم و میتوانیم یکمده را در همین خط آهن بگذاریم که یاد بگیرند ما نباید خودمان را از هر حیث جاهل و نادان قلمداد کنیم که حتی بگوئیم برای حفظ استادیون برود بارو و حساب آن را در آنجا یاد بگیرد بالاخره از همین راه آهنهای فعلی میتوانیم کاملاً این استفاده ها را بکنیم منتها چهار پنج نفر که بجهت آن عاومات عالی راه آهن لازم هستند آنوقت میفرستیم ولی حالا بیائیم و يك مقدار کلی خرج کنیم و بدهیم بيك اشخاصی که در آنجا خرج کنند آنوقت بيك اشخاصی خوش زندگانی کرده لوکس برای خودمان تربیت کرده ایم که تازه وقتی هم که از اروپا مراجعت کردند میگویند ما وقتی که در اروپا بودیم ماهی صد و پنجاه تومان خرج میکردیم و حالا که اینجا آمده ایم باید ماهی هزار و پانصد تومان خرج کنیم و بنده با این ترتیب مخالفم.

مخبر - مخالفت آقا در دو موضوع است یکی این

است که حقوقی که بانها داده میشود سالی هزار و هشتصد تومان زیاد است ثانیاً اینکه ازومی ندارد که ما شاگرد بارو بفرستیم و از نقطه نظر عمل ممکن است در خود ایران یاد بگیرند اما در قسمت اول عرض میکنم چنانچه همه متذکر شدیم بيك نظری بیندازید بوزارت مالیه و این روح امساکي که در آنجا حکمفرما است ملاحظه بفرمائید آنجا برای تأدیبه حقوق حقه مردم چه مراقبتهایی میشود که خلاف قانونی عمل نشود البته اسباب تشکر است و بالاخره مطمئن باشید که دولت در اینموقع خیلی ملاحظه خواهد کرد و تشیبات در مقابل آنها تأثیری نخواهد داشت البته ما هم باینسقی مضایقه کنیم و اعتبار بدولت ندهیم و هر روز اسباب زحمتش فراهم شود شاید یکی دو نفر از شاگردانی باشند که مقتضی نباشد آنها را بنقطه بفرستند که مخارج آن نقطه زیاد تر از سایر نقاط باشد این از این قسمت و اما اینکه فرمودند در ایران تربیت کنیم عرض میکنم که اگر چنانچه برای ما مقدور بود حتماً اینکار را میکردیم الان همین شوهرها که اتومبیل رامیرانند اگر در اروپا تحصیل میکردند و عالی در عمل اتومبیل رانی میشدند این اندازه اسباب کشتن و اتلاف نفوس و صدمه و اضرار مردم را فراهم نمیکردند (آقا سید یعقوب احسنت!) با این حال ممکن است که ما بجهت راندن راه آهن و سایر کارهایش بخواهم اشخاصی را در ایران تربیت کنیم اینطور نیست آقا اینها هر کدامش بيك کارهایی است که سالهای دراز مردم تجربه و امتحان کرده اند و حالا عملی شده است و ما از عمل ساخته و پخته شده آنها میخواهیم استفاده بکنیم در هر صورت بنده گمان میکنم یکی از کارهای خوب مجلس یا دولت همین عمل است که بيك عده را بارو بفرستند برای عملیاتی که فوق العاده لازم است و اهمیت دارد و احتیاج ما را در آتیه کاملاً رفع میکند (جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است)

رئیس - پیشنهاد قرائت میشود.

پیشنهاد آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم تبصره دوم ماده این نوع اصلاح شود تبصره - وزارت طرق و شوارع مکلف است عده را الی آخر

پیشنهاد آقای زوار

تبصره ۳ - را اینطور پیشنهاد میکنم تبصره سه - برای اینکه محصلین ایالات و ولایات هم بتوانند استفاده بکنند تاریخ مسابقه طوری اعلان خواهد شد که محصلین ولایات هم بتوانند خود را بمرکز برسانند

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد میکنم که در تبصره قید شود که مخارج سالانه هر يك از محصلین زیاده از یک هزار تومان نشود

رئیس - آقایانی که ناشور تانی این لایحه موافقت قیام فرمایند (غلب قیام نمودند) تصویب شد

۶ - طرح و تصویب لایحه اعتبار اضافی عمران لرستان

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع به تخته قاپوشدن الوار قرائت میشود:

خبر کمیسیون

کمیسیون بودجه لایحه پیشنهادی دولت تحت نمبر ۲۶۲۹۵ راجع بعمران لرستان و اسکان الوار در خراسان را با حضور آقای وزیر مالیه تحت شور و مذاقه قرار داده در نتیجه با پیشنهاد دولت موافقت و با اصلاح لازمه اینک ماده واحده ذیل را برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی مینماید:

ماده واحده - مجلس شورای ملی برای مخارج عمران لرستان و سکئی دادن و نگاهداری الوار در خراسان و نقاط دیگر بکصد هزار تومان اعتبار اضافی تصویب مینماید که از محل ذخیره مملکتی پرداخته شود

رئیس - ماده واحده مطرح است - آقای آفاسیدبعقوب آقا سید یعقوب - یکی از اقدامات خیلی حسنه دولت شاهنشاهی اقدام بهمین مسئله بوده است مسئله تغییر دادن و بردن طایفه از اینجا بجای دیگر برای اینکه مردم ایران دارای روح واحد شوند و آنطبقه طبقه و دسته دسته

و ده هزار تومان برای پشت کوه و يك مقداری هم برای معیشت الواری که کوچانیده شده بودند و بطرف خراسان رفته اند تا اینکه در يك جائی اینها برقرار شوند وبعد از برقرار شدن هم البته مخارج میخوانند بذر میخوانند گاو میخوانند قنات میخوانند و تا مدتی باید از آنها نگه داری کرد تا آنجا آباد شود لذا دیده شد که این صد هزار تومان کافی نیست و لازم است وجه بیشتری به آن علاوه شود و آن چیزی که فرمودید که در آنجا خود اهالی یا صاحبان ملك بآنها چیزی میدادند اول همچو صحبتی بود و بنا بود که بدهند ولی بعد خود دولت اینکار را کرد که در همانجاهایی که اینها را توقف میدهند بدهد و دیگر چیزی از صاحبان آنجا نگیرد حالا در این بودجه این نکته منظور شده است که دیگر بر مردم هیچ نوع مزاحمتی و تحمیلی نشود و تقدیر که برای معیشت آنها لازم است از این محل برداشته شود و این وجه خرج میشود برای سکئی دادن خود الوار در لرستان و تخت قاپوش کردن و معیشت آنها و سایر مخارج آنها در پشتکوه و مخصوصاً آهائی که بخراسان رفته اند برای معیشت آنها آخر سال و برای برقرار کردن آنها در خلاصجات دولتی و بذر و گاو گندم و آسیاد و قنات و اینچور چیزها و تصور شده است که با این وجه بتوانیم تا آخر سال اینها را نگاهداری کنیم و بهمین جهت است که بکصد هزار تومان علاوه اجازه خواسته شده است اما اینکه این صد هزار تومان از چه محل است عرض کردم ذخیره مملکتی را همه آقایان مسبقند که ما ذخیره معتد به مملکتی داریم و بکقسمت کوچکی از این را هم در ایران داریم و برای تسکین خاطر آقایان عرض میکنم که این مستلزم این نیست که از آن ذخیره طلا که در خارج داریم به آن دست بخورد و به آن دست بزنیم اینجا يك چیز جزئی از پول خودمان داریم و تصور شده است که این وجه برای این موضوع کافی است (نایندگان - صحیح است)

رئیس - آقای فیروز آبادی -

فیروز آبادی - بنده بعضی عرایض داشتم که آقای آقا سید یعقوب فرمودند و آقای وزیر مالیه هم جواب دادند دیگر آن عرایض خود را مکرر نمیکنم همینقدر بجملا حالا که لازمه شده این خرج را بکنند استعدا میکنیم دولت خودش نظری فی حد ذاته داشته باشد جزء جزء مخارجی که در هر جا میشود صورت بردارند که اولاً بنظر خود دولت برسد و بعد هم بنده عقیده دارم که در هر خرجی که میشود در صورت امکان اعلان در روزنامه محبت بشود که آن صد هزار تومان پیش در چند محل و بری فلان محل چقدر خرج شده است چنانچه حالا خودتان فرمودید و این صد هزار تومان بعد هم بجهت ترتیب مصرف میشود تا کار کشائی که در خرج هستند بدانند حساب در کار است و جزء جزء از آن حساب کشیده میشود و بنظر ملت برسد که این صد هزار تومان بپوشد شما باین مصرف رسیده است و باین ترتیب خرج شده است بنده این را خواستم يك تذکری بدهم و دیگر عرضی ندارم

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم بنده فقط بطور خلاصه میخواهم جواب نماینده محترم را عرض کنم که یکی از برجسته ترین اقدام دولت شاهنشاهی مهاجرت این الواری است که بخراسان وارد کرده اند اهالی خراسان هم از نقطه نظر این که با عقاید دولت شاهنشاهی موافق بوده اند با آغوش باز از آنها بیکه پذیرائی کرده اند خاطر محترم آقا را متوجه میکنم که آنها در رفاهیت و آسایش زندگانی خواهند کرد و هیچ جای نگرانی نخواهد بود

رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض کنم بنده با اصل لایحه البته مخالفت ندارم و حتی معتقدم که یکی از مواد بگرام دولت باید همین مسئله نقل و انتقال باشد ولی باید نقشه وسیعتر و بهتر داشته باشد و اختصاصی هم بلرستان تنه نداشته

باشد باید شامل کردستان و خوزستان و تمام نقاط دیگر هم بشود ولی فقط يك نکته است که میخواستم تذکر بدهم که یکی از آقایان هم بمن تذکر دادند و آن يك نکته اساسی است در اصل چهاردهم قانون اساسی مینویسد که اشخاص را از مسکن خودشان نمیتوان نفی بلد یا منع اقامت در محلی یا مجبور باقامت در محلی نمود و بهتر این است که دولت يك لایحه قانونی بیاورد به مجلس و قبلاً اجازه از مجلس بگیرد که اینها را نقل و انتقال بدهد يك تذکر دیگری که میخواستم بدوالت بدهم این است که سابقاً هم گویا يك مهاجرتی اینها را داده اند و خیلی پراکنده کرده اند و آنها را را که آورده اند این جا خیلی پراکنده شده است و هر چهار نفرینجنفیری را در يك جا قرار داده اند که خیلی بهشان سخت گذشته و بعضی ها شان هم تلف شده اند از این جهت این نکته را باید دوات متوجه باشد که در نقل دادن اینها باید هر خانواده صد و پنجاه نفر دویت نفری را که با هم هستند در يك جا ببرد که اینها زمین هم را بدانند و بتوانند با هم زندگی بکنند و وسایل زندگی اینها بهتر فراهم باشد.

وزیر مالیه - این که راجع به تغییر مسکن فرمودید اولاً این عشایر مسکن ثابت و مسامی به آن معنائی که فرمودید ندارند که در يك جا ثابت و مستقر باشند اینها از يك جائی به جای دیگر همیشه در سیر بوده اند و در نقل و انتقال اینها اساساً این نکته را دولت همیشه مرعی داشته است که اینها را به محلی ببرد که چراگاهی داشته باشد و جاهائی باشد که مناسب جایشان باشد تا به آنها بد نگذرد و گرمتر از محل اصلیشان نباشد. اما نکته دیگر این است که البته خودتان مسبقید که این مسئله در نتیجه چه اقدامات و چه کارهائی شده است و دوات مجبور شده است که در يك جائی قشون کشی بکند و با يك جماعتی که آرام نمی نشستند مجادله و مبارزه میکند در عین آن مجادله اگر خیال بکنیم که قانونی بفرستیم به مجلس که اینها

را از جائی بجای دیگر نقل بدهم نمیشود چون بالاخره دولت خود را مجبور دید که برای آرامی اینها و این محلها آنها را خارج بکند و در نتیجه اقدامات نظامی و سیاسی و اداری این کار شده است و اینهم برای يك عده محدودی است که خیال میکردند بدون اینها آنهاجا آرام نمی شود بوده که این کار را کرده است مابقی فقط در همان جا تحت قاپو می شوند در باب رعایت حال اینها هم آنچه مقتضی است رعایت شده و میشود و نهایت اهتمام را هم البته بجای آوریم منتهمی در خراسان در اول يك ابتلائی بود و آن این بود که اینها غریب بودند هم زبان نداشتند تا جایجا بشوند و استقرار پیدا بکنند مستلزم يك زحماتی برای آنها بود و ناچار در ولایت غربت کسی که میرود و بر خلاف عادات اصلی خودش میخواهد در يك جائی قرار گیرد در ابتدا يك قدری برایش زحمت است آنها الحمدلله در بهار و تابستان بود که خیلی زحمت نداشتند و اگر زمستان بود ممکن بود نشود ولی حالامطابق نقشه شروع شده يك تزیب بسیار منظمی در خراسان چند تا از خالصجات دولتی از بجنورد انتخاب شده است و يك وجه مخصوصی تخصیص داده شده است برای ساختن خانه و دادن بذر و جایجا کردن بطور خیلی منظمی در تحت اداره مأمورین لشکری و نظارت مرتب مأمورین مالیه اداره میشوند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - پیشنهاد آقای مؤید احمدی قرائت میشود

پیشنهاد آقای مؤید احمدی

پیشنهاد میکنم نوشته شود از محل ذخیره قران برداشته شود

رئیس - آقای مؤید احمدی.

مؤید احمدی - اگر چه با توضیحی که

آقای وزیر مالیه دادند يك قدری نظریه بنده نمیشود لیکن خاطر محترم آقایان مسبق است این وجهی که ما ذخیره داریم بر دو قسم است يك مقدارش طلاست و يك مقدارش نقره است مقدار طلا را ذخیره گذاشته ایم برای واحد پول طلا که بولمان تبدیل شود به طلا و

اسکناس طبع شود پس نظر این است که به این محل بعد طلا داده نشود در لایحه دولت هم بعد قران بود لیکن بکمسیون کمرفته است کمسیون نقره را انداخته است. بنده عقیده ام این است که ما محدود کنیم همین نقره و به ذخیره طلا اگر دست نخورد بهتر است از این نقطه نظر پیشنهاد کردم که همان پیشنهاد دولت تصویب شود که از ذخیره طلا دست نخورد و از وجه نقره باشد

مخبر کمسیون بودجه (آقای یاسائی) - عرض

میشود در کمسیون بودجه مذاکراتی در باب این وجه شد آقای وزیر مالیه هم توضیحاتی دادند بالاخره اینطور موافقت شد بانظر دولت که قسمت قران حذف شود و بطور مطلق نوشته شود در بودجه های مصوب از مجلس هم آن وجهی که بعنوان ذخیره کنار گذاشته شده است تصور میکنم عین لیره است در قانون تصویبی هم عین طلاست در این صورت ما اجازه ضمنی میدهیم به دولت که آن چیزیکه مجلس تصویب کرده است باید عیناً طلا باشد بعد بروند تغییر بدهند گمان میکنم چندان خوب نیست خواهش میکنم جنابعالی هم پیشنهادتان را مسترد کنید همانطور که مجلس تصویب کرده است پول طلاست و نباید بمصرف برسد و تبدیل به نقره بشود دوات بالاخره ممکن است باین مصرف برسد البته مضایقه نیست ولی بطور مطلق نوشته شود دست دوات باز است و اشکالی ندارد ممکن است که همان منظور شما عمی بشود بدون اینکه ان قوانین بودجه نقض شده باشد و تغییری کرده باشد

مؤید احمدی - مسترد میکنم.
رئیس - رأی میکنیم بماده واحده با ورقه موافقت ورقه سفید خواهند داد.
(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۶۵ ورقه سفید تعداد شد.)

رئیس - عده حاضر ۷۹ با کثرت ۶۵ رأی تصویب شد

[۷ - معافیت گمرکی ادوات دفع ملخ]

رئیس - خبر کمسیون بودجه راجع بحقوق گمرکی و سایر عوارض ...

وزیر مالیه - خوب است آن لایحه دیگر را مقدم بدارید.
رئیس - برای حاضر اینک این جلسه قریب بخت است يك چیز کوچکی را در نظر گرفتیم که این قسمت آخر نه زود باشد و نه کم. لایحه که فرمودید در حدود بیست و پنج تن ماده است در اول جلسه آینده شروع میکنیم عجله لایحه راجع بمعافیت مواد شعبائی از عوارض گمرکی قرائت میشود:

خبر کمسیون

خبر از کمسیون بودجه قدیم به مجلس مقدس شورای ملی کمسیون بودجه قدیم در جلسه پانزدهم ۳ مه ۱۳۰۹ لایحه پیشنهادی دوات راجع بحقوق گمرکی و سایر عوارض اشبه و مواد شیمیائی وارد شده توسط مأمورین شوروی را مورد مذاکره قرار داده و بالنتیجه بماده واحده پیشنهادی موافقت و اینک عین ماده مزبور را برای تصویب پیشنهادی مجلس مقدس مینماید.

- اسامی رای دهندگان - دکتر لقمان - قوام - شرفی - اسدی - زوار - کیا نوری - سید رضی ونوق - طالش خان کفائی - مصباح فاطمی - محمد علی میرزا دولتشاهی - سید حسین آقاییان - دکتر عطیما - نجومی - بنکدار - ملک مدنی - جهاشاهی - مجد ضبائی - حاج سید محمود - جلایی - حکمت - هزار جریبی - ابراهیمی - میرزا محمود خان ناصری - مسعودی - مؤید احمدی - حبیبی - میرزا عبدالحسینخان دیبا - بزرگ نیا - ظفری - حسعلی میرزاده لنتشاهی - ظهرائی - کاشانی - قاضی نوری - شیخ محمد مواد - پالیزی - نوبخت - سید ابراهیم ضیاء - دهستانی - رهبری - میرزا یانس - طباطبائی دیبا - ساکنیان - فهیمی - سید کاظم بزدی - ملک زاده - دستانی - ابزیدی - گازرونی - فرمند - سید یعقوب - امیر دولتشاهی - موقر - خواجوی - لاریجانی - اعتبار - اقبال - یسائی - صادقی - ذوالقدر - سبزواری - امیر تیمور - درانی - فولادوند - شریعت زاده - مولوی

رئیس - ماده واحده مطرح است. مخالفی ندارد
(گفتند خیر) رأی میگیریم به ماده واحده با ورقه
آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد
(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده (۶۵)
وقه سفید تعداد شد)
رئیس - عدده حاضر ۷۸ رأی با کثرت ۶۵ رأی تصویب شد *

[۸ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
رئیس - پیشنهاد شده است جلسه ختم شود جلسه
آینده سه شنبه هشتم مهر ماه دستور بقیه لایحه وظایف
اطاقهای تجارت و استخدام مهندس زاپنی برای راه آهن
(مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه پرداخت یکصد هزار تومان اعتبار اضافی از محل ذخیره مملکتی
برای عمران لرستان و سکنی دادن الوار

ماده واحده - مجلس شورای ملی برای مخارج عمران لرستان و سکنی دادن و نگاهداری الوار در خراسان و نقاط
دیگر یکصد هزار تومان اعتبار اضافی تصویب مینماید که از محل ذخیره مملکتی پرداخته شود
این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه ششم مهر ماه یکهزار سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه تأمین حقوق گمرکی و سایر عوارض شیمیائی وارده بوسیله مأمورین شوروی از صرفه جوئی
بودجه ۱۳۰۷ وزارت فوائد عامه

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ هفتاد و در هزار و چهار صد و پنجاه و پنج قران و یکصد
دینار (۷۲۴۵۵۱ قران) حقوق گمرکی و سایر عوارض اشياء و مواد شیمیائی را که بتوسط مأمورین دولت شوروی
وارد شده است از صرفه جوئی کل بودجه سنه ۱۳۰۷ وزارت فوائد عامه سابق تأمین و بحساب عایدات گمرکی
منتقل نماید.

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه ششم مهر ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس
شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

* اسامی رأی دهندگان - آقایان : ظفری - حاج سید محمود - ایزدی - نوبخت - عبدالعزیزخان دیبا - آقا سید یعقوب
کازرونی - حکمت - طهرانی - لاریجانی - شریعت زاده - مصدق جهانشاهی - کبانوری - مولوی - فاضلی نوری - دکتر سنک
طباطبائی دیبا - بزرگ نیا - فاطمی - قوام - بالیزی - حبیبی - رهبری - فرمند - مؤید احمدی - آقا سید کاظم یزدی - ملک زاده
خواجوی - ذوالقدر - دبستانی - ابراهیمی - کفائی - فهبی - ناصری - زوار - دکتر لقمان - صادقی - احتشام زاده - طالبخان
محمد علی میرزا دولتشاهی - بنکدار - امیر دولتشاهی - یاسالی - میرزا یانس - اعتبار - حسنعلی میرزا دولتشاهی - ضیاء - هزار جریبی
دهستانی - آقایان - سید مرتضی وثوق - موثر - دکتر عظیما - دربانی - قراگوزلو - اقبال - آفا زاده سیرواری - امیر تیمور -
کاشانی - شریفی - جلالی - مسعودی - ساکنیان - مجد ضیائی .